

oudsten zoon Georg Ludwig ingerichte weelderige rococovertrekken van den „Witwensitz” der Herrenhausensche orangerie kon terugtrekken, verdiepte zich haar studie van de Leibnizsche wijsbegeerte zeer. Als een piëteitvolle hulde zijn de vertrekken met de beroemde fresco's van Tomasse, voorstellende perioden uit den Trojaanschen oorlog, geheel intact bewaard gebleven.

Dikwijls zal ze vanuit deze rustige „hermitage” een retrospectieven blik geworpen hebben op haar zoo wisselvallig levensbestaan, waarin zij troost zocht in de wetenschap voor het vele aardsche leed, dat haar als jongste van de twaalf kinderen van Frederik IV vanaf haar geboorte op den 30sten October 1630 in den Haag, tot haar tragischen dood op den 8en Juni 1714 beschoren was.

Wat al vernederingen zal ze ondervonden hebben, alleen reeds omdat ze kind was van den gehoonden winterkoning, van den heerscher uit „Palatini, Königreich der Fasten”, de man, die in straatliedjes werd voorgesteld als:

„Ich bin der König von kurzer Zeit,
Mein Reich ist gleich der Fastnachtfreud,
Wann d'Fastnacht aus, geht Fasten an,
Vor König, jetzt ein armer Mann”.

Maar met de vastberadenheid, die een harer karaktereigenschappen was, verdroeg ze al die miskennis gelaten, en nauwelijks de kinderschoenen ontwassen, verlaat ze het burgerlijke leven, dat de koningin-weduwe met de haar restende bescheiden middelen in het dorpsche 's-Gravenhage kon aanbieden en trekt ze naar het hof van haar oudsten broeder Karl Ludwig. Op bewonderenswaardige wijze wist deze keurvorst van den Paltz de binnenlandsche politiek te voeren, en hij slaagde er in binnen korten tijd den berooiden toestand, waarin het Winterkoninkje het land gelaten had weer op te heffen tot een normalen, zoodat de geschiedschrijvers van zijn regeering konden getuigen: „eine der merkwürdigsten Epochen der

Deutschen Kulturgeschichte, ein Zeugnis für die unverwüstliche Lebenskraft des Deutschen Volkes”. Toch vond onze op galante avonturen beluste Sophie daar niets, wat ook maar in de verte geleeek op de verwistende pracht van haar vaders hofhouding, die bestond uit niet minder dan 678 personen en waar het eene hoffeest na het andere gehouden werd.

We zien Sophie weldra in de tuinen van het Heidelberger slot wandelen aan den arm van hertog Georg Wilhelm, maar droomend van een schoone toekomst, maakte zij de verloving af om met den eierzuchtigen jongsten broeder, hertog Ernst August van Brunswijk Lüneburg in het jaar 1658 te huwen.

Wel had ze nu haar doel bereikt en was ze een vorstin geworden, die zelfs recht kreeg op den Britschen koningstroom, wel was het een gebeurtenis van groote beteekenis in de wereldgeschiedenis dier dagen, toen op den 9en December 1692 haar gemaal plechtig werd beleend met de keurvorstelijke waardigheid en hij zich aan Sophia's zijde door het Hannoveraansche volk liet huldigen als de eerste keurvorst. . . . maar echtelijk geluk en huiselijke vrede waren niet voor haar weggelegd.

Zij, de trotsche, moest het ondervinden hoe de liefde van haar gemaal langzaam maar zeker verflauwde en ontaardde in een niet verheelde onverschilligheid, hoe hij — opgaande in de regeeringsbeslommeringen als gevolg van het door hem voor zijn nazaten verkregen primogenituurrecht en in losbandige hoffeesten — haar schandelijk bedroog.

Tot op hoogen ouderdom stond hij midden in het „heitere lebensfrohe Leben” dier dagen. Het Hannoveraansche carnaval was wereldberoemd en wekenlang duurden de feestelijkheden onafgebroken voort. Vele vorsten en edellieden stroomden naar de Leinestad en avond aan avond straalden de galerijen en zalen in den feestglans der kandelabers. Beroemde Italiaansche zangers traden in het hoftheater op en reeds toen was er een sterke voorliefde merkbaar voor Italiaansche mu-